

<b>CYFARFOD</b>	Cyngor Llawn
<b>DYDDIAD</b>	08/12/2016
<b>TEITL</b>	Trefniadau Etholiadau Llywodraeth Leol 2017
<b>PWRPAS</b>	Codi ymwybyddiaeth Aelodau'r Cyngor o'r trefniadau sy'n cael eu datblygu ar gyfer Etholiadau Llywodraeth Leol, Mai 2017
<b>AWDUR</b>	Cynghorydd Dyfrig Siencyn
<b>SWYDDOG CYSWLLT</b>	Vera Jones Rheolwr Gwasanaethau Democraidd

## 1. CEFNDIR

- 1.1 Fel mae'r aelodau yn ymwybodol, cynhelir etholiadau Llywodraeth Leol ar y 4ydd o Fai, 2017. Mae'r Pwyllgor Gwasanaethau Democraidd wedi bod yn cynllunio a pharatoi er mwyn sicrhau fod trefniadau'r Cyngor mewn lle ar gyfer yr aelodau a fydd wedi eu hethol ym mis Mai 2017.
- 1.2 Sefydlwyd grwp bychan o aelodau sydd wedi bod yn arwain ar sefydlu'r trefniadau. Bu i'r grwp adnabod tair ffrwd i'r gwaith paratoi, sef:
- Paratoi ymgeiswyr
  - Dyddiau Croeso a'r rhaglen hyfforddiant
  - Ystyriaethau technoleg
- 1.3 Wrth ddatblygu'r rhaglenni yn y tri maes, mae'n bwysig nodi fod yr aelodau wedi ystyried negeseuon a gwersi yn dilyn trefniadau 2012, negeseuon gan aelodau etholedig sydd wedi deillio o'u cyfweiliadau datblygu personol, yn ogystal ag ymgynghori gyda'r Pwyllgor yn ei gyfanrwydd a Grwp Busnes y Cyngor.
- 1.4 Noder fod y gwaith yn adeiladu ar waith yr is-grwp amrywiaeth, sydd wedi bod yn gweithio i annog unigolion o wahanol gefndiroedd i sefyll mewn etholiadau llywodraeth leol ers cyfnod. Crewyd fideo byr a syml i annog unigolion i sefyll fel Aelod Etholedig, ac mae wedi ei osod ar y safle we. Byddwn yn cael cyfle i wyllo'r fideo yn ystod y cyfarfod.

## 2. Sesiynau Paratoi Ymgeiswyr

- 2.1 Pwrpas y sesiynau paratoi yw rhoi cyfle i ddarpar ymgeiswyr ddod i gyfarfod â swyddogion ac aelodau o'r Cyngor i gael cyfle i gael mwy o wybodaeth am y disgwyliadau arnynt, a chael cyfle am sgwrs anffurfiol. Mae'r sesiynau wedi eu trefnu mewn ymateb i sylwadau gan nifer o Aelodau nad oeddent yn glir o beth i'w ddisgwyl yn dilyn ennill etholiad.

2.2 Mae sesiwn wedi ei threfnu ym mhob un o'r tair ardal fel a ganlyn:

DYDDIAD	LLEOLIAD	AMSER
17eg Ionawr, 2017	Frondeg, Pwllheli	6 – 8 yr hwyr
18fed Ionawr, 2017	Penarlag, Dolgellau	6 – 8 yr hwyr
19eg Ionawr, 2017	Siambwr Dafydd Orwig, Caernarfon	6 – 8 yr hwyr

2.3 Er gwybodaeth, byddwn yn codi ymwybyddiaeth i'r sesiynau trwy safle we'r Cyngor a'r cyfrifon trydar a facebook, trwy gysylltu gyda'r Cynghorau Cymuned a thrwy'r grwpiau gwelidyddol. Bwriedir ymgynghori gyda'r aelodau yn y Fforymau Ardal ar sut i godi mwy o gyhoeddusrwydd hefyd.

2.4 Ar yr un pryd, rydym yn ymwybodol na fydd pawb sy'n ystyried sefyll yn dymuno mynychu cyfarfod cyhoeddus. Mae nifer yn dymuno chwilio am wybodaeth ar lein y dyddiau hyn, ac felly mae gwaith wedi ei wneud i wella y wybodaeth sydd ar safle we'r Cyngor ar gyfer rhai sy'n ystyried sefyll. Mae'r wybodaeth i'w weld drwy ddilyn y ddolen a ganlyn:

<https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Cynghorwyr-a-phwyllgorau.aspx>

2.5 Mae'r wybodaeth wedi ei gyhoeddi dan y teitlau

- Rôl Cynghorydd
- Ydw i'n gymwys?
- Sut i sefyll etholiad
- Ar ol eich ethol
- Cyfleusterau a chefnogaeth i Gynghorwyr

### 3. Dyddiau Croeso a'r rhaglen hyfforddiant

3.1 Cynhelir y dyddiau croeso ar gyfer yr holl aelodau ar ddydd Mawrth, 9fed o Fai a dydd Mercher, 10fed o Fai yng Nghaernarfon.

3.1 Mae'r trefniadau ar gyfer 2017 yn bur wahanol i'r hyn a gafwyd yn y gorffennol. Mae'r dyddiau yn gyfuniad o sesiynau ffurfiol ar y cyd i bawb, a sesiynau anffurfiol mewn grwpiau llai. Maent amrywiaeth hefyd o gyflwyniadau ffurfiol, gyda phwyslais ar arfogi aelodau i allu dod o hyd i wybodaeth eu hunain. Ceiswyd adnabod y prif ffactorau sy'n angenrheidiol i aelodau eu cael er mwyn eu harfogir ar gyfer y dyddiau cyntaf.

3.2 Yn ogystal, mae wedi bod yn angenrheidiol ceisio adnabod rhaglen hyfforddiant pellach i'r dyddiau croeso. Mae gwaith yn digwydd ar hyn o bryd i geisio adnabod gwahanol ddulliau o ddysgu er mwyn hwyluso hynny i aelodau ee e-ddysgu, webinarau, sesiynau byr yn y fforymau ardal ayyb. Byddwn hefyd yn

cyd-weithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i ddatblygu rhai sesiynau ar y cyd ar draws Gogledd Cymru.

#### **4 Ystyriaethau technoleg**

- 4.1 Gan fod y Cyngor yn ceisio annog cyfathrebu yn electroneg lle bo modd, mae'r grwp hefyd yn ystyried y gofynion o ran darpariaeth electroneg ar gyfer aelodau etholedig yn dilyn etholiadau 2017. Mae'n ofynol gwneud hyn gan fod y ddarpariaeth ipads presenol yn cyrraedd pen eu hoes wedi cyfnod o bum mlynedd.
- 4.2 Er mwyn sicrhau fod y grwp yn dod i'r casgliad cywir, mae'r aelodau wrthi'n treialu cyfarpar gwahanol ar hyn o bryd, gan eu defnyddio o ddydd i ddydd er mwyn gallu eu hasesu yn llawn. Bydd y grwp yn gwerthuso'r cyfarpar erbyn diwedd Ionawr, gan ystyried nifer o wahanol ffactorau yn yr asesiad cyn dod i gasgliad.

#### **5 ARGYMHELLION**

- 5.1 Gofynnir i Aelodau'r Cyngor dderbyn cynnwys yr adroddiad